

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 14 maj 1915 kl. 2 e. m.

Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 13, i anledning av andra kammarens beslut rörande väckt motion om anordnande av andra kammarens justeringsrum till rum för förtroenderåden inom två av andra kammarens partier.

I en inom andra kammaren väckt och till dess femte tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 38, har herr Lindman med flera hemställt, att andra kammarens justeringsrum måtte få tagas i anspråk samt för ändamålet tudelas och inredas eller annan anordning träffas för beredande av rum för förtroenderåden inom två av nämnda kammarens partier.

Motionen.

Beträffande den av motionären förebragta motiveringen hänvisas till motionen.

Andra kammarens femte tillfälliga utskott har i anledning av motionen anfört följande:

*Andra kam-
marens ut-
skott.*

»Behovet av inom riksdagshuset belägna överläggningsrum för riksdagspartiernas förtroenderåd är erkänt. Som motionärerna erinrat om har detta behov blivit fyllt i den mån det gjort sig gällande beträffande första kammarens partier, under det att för andra kammarpartiernas del för närvarande ej finnes inrättat mer än ett dylikt rum och det sålunda återstår att åstadkomma ännu två. Därpå går nu yrkandet i den förevarande motionen ut.

Utskottet har emellertid ej ansett sig kunna förorda den anordning, som motionärerna närmast tänkt sig för vinnande av detta syfte. Gentemot en tudelning av andra kammarens nuvarande justeringsrum och

Bihang till riksdagens protokoll 1915. 12 saml. 2 avd. 12 häft. (Nr 13.) 1

omändring till två förtroenderådsrum resa sig många betänkligheter. För det första anser utskottet, att kammaren icke kan undvara ett justeringsrum. Motionärerna ha visserligen anfört, att man i första kammaren icke haft behov därav och att justeringen av anförandena skulle kunna försiggå i kammarens skrivrum. Det är likväl att märka, att omfattningen av till protokollet avgivna yttranden inom andra kammaren plägar uppgå till omkring det dubbla emot i första kammaren, men att å andra sidan det utrymme, som anvisats till klubb- och skrivrum, är i första kammaren endast ytterst obetydligt mindre än i andra kammaren. Det är även av betydelse att ha anförandena från ett sammanträde samlade på en plats, där de äro tillgängliga för kammarens samtliga ledamöter, innan justeringen av protokollet i kammaren äger rum. Och det bör vidare erinras om, att justeringsrummet användes icke blott av ledamöterna för justering av anföranden, utan på grund av det otillräckliga utrymmet i notarieväningen har arbetsplats där måst beredas fyra av andra kammarens notaries, och dessutom hava samtliga notaries att i justeringsrummet uti där placerade fack avlämna de verkställda utskriften till vederbörande förste notaries.

Man skulle ju emellertid kunna tänka sig, att justeringsrummet utan olägenhet kunde flyttas till någon annan plats inom riksdagshuset. En sådan åtgärd har utskottet dock icke kunnat tillstyrka, dels i betraktande av att dess nuvarande läge är det bästa möjliga i omedelbar närhet av såväl kammarens kansli som skriv- och klubbrum, och dels därför att man i händelse av en förflyttning måste anordna särskild vakthållning på den nya platsen och sålunda nödgas anställa ytterligare minst en vaktmästare hos kammaren.

Slutligen har utskottet ansett, att man icke utan tvingande skäl bör tudela justeringsrummet, som nu är till sina dimensioner synnerligen väl avvägt.

Utskottet har sålunda icke kunnat förorda den lösning av förevarande lokalfråga som motionärerna förslagsvis pekat på, men å andra sidan har utskottet ansett sig kunna giva anvisning på ett par anordningar, varigenom kunde beredas rum för förtroenderåden inom två av andra kammarens partier, utan att man träder andra berättigade intressen för nära. Sådana rum skulle nämligen kunna erhållas dels där poststationen nu är inrymd och dels i den norra ändan av den gamla matsalen.

De i motionen omnämnda av riksgäldsfullmäktige tillkallade kommitterade uttalade bland annat, att 'postexpeditionen i riksdagshuset torde utan olägenhet kunna indragas, då expeditionen av värdeförsändelser

för riksdagsmännens räkning kan ske genom någon av kamrarnas vaktmästare, som även hittills varit vanligt inom andra kammaren'. I detta uttalande kan utskottet instämma och för sin del endast tillägga, att enligt vad utskottet inhämtat denna poststation mycket sällan anlitas. Den får i genomsnitt per dag endast mottaga högst tio besök, som avse annat än inköp av frankotecken eller avlämnande av vanlig brevpost och korsbandsförsändelser, vilket ju lika bra kan ske i postlådor uppsatta på lämplig plats i riksdagshuset; frimärksautomat finnes redan installerad. Om poststationen indroges, skulle på dess nuvarande plats kunna erhållas ett nära andra kammarens plenisal beläget förtroenderådsrum av ungefär samma storlek som det rum, vilket redan nu är upplåtet till ett av andra kammarpartiernas förtroenderåd.

Ett annat, något större rum kunde erhållas, om den längst åt norr belägna sjättedelen av gamla matsalen i riksdagshusets bottenvåning avgränsades medelst en vägg eventuellt av provisorisk beskaffenhet; dörr ledande från korridoren till denna del av salen finnes redan. Genom en sådan anordning skulle ej någon skada tillfogas nämnda sal, utan den synes snarare bli till sina dimensioner lämpligare avpassad, vare sig den i framtiden kommer att användas till matsal eller partisammanträdesrum eller annan samlingslokal. Det har emellertid gjorts den invändningen, att det nu angivna rummet skulle vara för långt avlägset från andra kammarens plenisal för att lämpligen kunna användas till överläggningsrum för ett förtroenderåd. Häremot får utskottet erinra, att ett förtroenderådsrum väl nästan uteslutande får användning dels vid förtroenderådets vanliga tätt återkommande sammanträden och dels för hållande av expedition, för skrivarbetens utförande, för förvaring av handlingar etc., och för fyllandet av dessa ändamål lär det icke spela någon roll, om rummet är beläget något tiotal meter närmare eller avlägsnare från plenisalen. Skulle däremot under pågående plenum ett sammanträde med förtroenderådet påfordras, torde det endast vara i mycket enstaka fall som sammanträdet ej skulle kunna hinna hållas i den nu angivna lokalen, som ju dock är belägen rätt nära intill andra kammarens plenisal, och i dessa enstaka fall lär överläggningen kunna försiggå på någon plats i plenisalens omedelbara närhet. Med hänsyn till dessa omständigheter och ävenledes i betraktande av svårigheten att, så som riksdagshuset nu är inrett, erhålla de från *alla* synpunkter bästa lokalerna för partiernas förtroenderåd, har utskottet ansett sig böra förordna den senast berörda anordningen för beredande av rum åt ett av förtroenderåden inom andra kammarens partier.

På anförda grunder och under erinran om att andra kammaren så nyligen som i fjol uttalat sig emot en inskränkning i de lokaler, som stå till dess ledamöters förfogande, får utskottet hemställa, att andra kammaren med anledning av herr Lindmans m. fl. motion nr 38 måtte besluta, att till rum åt förtroenderåden inom två av andra kammarens partier måtte upplåtas och för ändamålet inredas dels det rum, vari poststationen i riksdagshuset nu är inrymd, och dels längst åt norr i den förut till matsal använda lokalen i riksdagshusets bottenvåning ett utrymme motsvarande en sjättedel av denna lokal.»

I avgiven, utlåtandet vidfogad reservation hade herrar Liljedahl och Löwegren anført följande:

»I likhet med utskottets övriga ledamöter anse vi lämpligt att särskilt justeringsrum för andra kammarens ledamöter bibehålles. Det nuvarande justeringsrummet är emellertid så pass stort, att man utan större olägenhet kan uppdelat det i tvenne olika rum, av vilka det mindre kan användas som förtroenderådsrum och det större som justeringsrum. Detta senare blir i alla fall tillräckligt stort för detta ändamål och kan allt fortfarande bereda plats för de notarier, som förrätta en del av sitt arbete därstädes.

Till det andra förtroenderådsrum, som erfordras, torde den lokal, vari poststationen nu är inrymd, lämpa sig.

Däremot anse vi, att det av utskottet föreslagna rummet i riksdagshusets bottenvåning ej ligger lägligt till som förtroenderådsrum, och över huvud taget tro vi, att frågan i sin helhet löses enklare och mer praktiskt genom det av oss framlagda förslaget.

Vi ha sålunda ansett, att utskottet bort hemställa, att andra kammaren i anledning av herr Lindmans m. fl. motion nr 38 måtte besluta, att kammarens justeringsrum måtte delas i ett större och ett mindre rum, av vilka det större bibehålles för det ändamål vartill nuvarande justeringsrummet är bestämt, under det att det mindre rummet, jämte den lokal där poststationen nu är inrymd, upplåtes och inredes till rum åt förtroenderåden inom två av andra kammarens partier.»

*Andra kam-
marens beslut.*

Andra kammaren beslöt i enlighet med den av herrar Liljedahl och Löwegren avgivna reservationen.

*Första kam-
marens ut-
skott.*

Andra kammaren har för sin del beslutat, bland annat, att till lokal för ett av andrakammarpartiernas förtroenderåd skulle inredas det i riksdagshuset å första kammarsidan belägna rum, vari postexpeditionen nu är inrymd. I likhet med andra kammaren finner utskottet, att denna

expedition, under nedan angiven förutsättning, utan större olägenhet skulle kunna indragas. Men utskottet anser icke lämpligt, att första kammaren genom beslut redan nu fastslår, att detta rum upplåtes åt ett förtroenderåd för något av medkammarens partier, enär ingen utredning föreligger, huruvida behovet av lokaler åt förtroenderåden från första kammaren är vederbörligen tillgodosett.

Då postexpeditionslokalen vid sådant förhållande icke längre blir disponibel för sitt nuvarande ändamål och första kammarens ledamöter sålunda skulle bliva i avsaknad av någon lämplig postförmedling, anser utskottet, att ett biträdande av andra kammarens beslut, på sätt här ovan angivits, bör ske under förutsättning, att postbefordran för första kammarledamöternas räkning blir på annat sätt nöjaktigt ordnad.

Utskottet tillåter sig härvid föreslå, att i det invid första kammarens plenirum belägna telefonrummet anordningar vidtagas i ändamål att lämna kammarens ledamöter tillfälle att där avsända och mottaga postförsändelser samt att behovet av postföring i övrigt för första kammarens räkning tillgodoses ungefär på samma sätt som för närvarande äger rum för fyllande av medkammarens behov i berörda hänseende. Utskottet finner dessutom lämpligt, att postlådor för brev och korsbandsförsändelser uppsättas å någon välbelägen plats i stora trapphallen, förslagsvis i närheten av den där anbragta frimärksautomaten.

Mot vad andra kammarbeslutet i övrigt innebär, synes intet vara att anmärka.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa:

att första kammaren måtte besluta:

1:o) att biträda andra kammarens i ärendet fattade beslut med den ändring, att det rum, vari postexpeditionen nu är inrymd, upplåtes och inredes till lokal åt förtroenderåd för något av kamrarnas partier, samt

2:o) att vid bifall till punkt 1:o) anordningar för postförsändelsers mottagande och avsändande vidtagas på sätt här ovan angivits.

Stockholm den 14 maj 1915.

På utskottets vägnar:

OSKAR NYLANDER.

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet hava närvarit: herrar *Nylander, Danström, von Koch, Steffen*, greve *Spens*, *Östling* och *Tisell*.
